

Algemeen

Nederlandsch Nieuws- en Advertentie-Blad.

N E D E R L A N D E N .

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Woensdag den 15 Maart.

De zitting te half een ure geopend zijnde, worden door den Griffier voorgelezen de notulen van de laatste opene vergadering van den 8. dezer, alsmede die van het geheim comité van dien dag en van dat van Vrijdag laatstleden; waarna blijkt, gelijk wij dit ook reeds in een vorig nummer hebben te kennen gegeven, dat het voorstel van den heer van *Wolkevoort Crommelin* en andere drie leden der Kamer om de ontwerpen van wetboeken door eene commissie voorloopig te doen onderzoeken, in die beide comités, is bediscussieerd en eindelijk aangenomen geworden, met eene meerderheid van 71 stemmen tegen 10.

Daarna bragt de Voorzitter ter kennis der Kamer, dat vier nieuw benoemde leden, de heeren *Poidet, Dumoureau, Warin* en van *Rhemen* hunne volmagten met zich hebben ter hand gesteld. Hij stelt voor de zelfde te bevestigen, maarlijk die van de twee eerstgenoemde leden, die de Commissie van het hoofd zich bevindt de heer *Wolkevoort Crommelin* beide laatste, door de Commissie die in handen van zitter heeft den heer *Byleveld*. De beide commissien deze volmagten in orde bevonden, en deswege rapport in de vergadering hebbende uitgebragt, nemen de nieuw benoemde leden zitting.

Men gaat vervolgens over ter loting voor de afdeelingen, tot welke deze Afgevaardigden zullen behooren.

Wordt gelezen een brief van den heer van der *Straeten*, van Brussel, waarbij hij verzoekt, dat de Kamer aan hare Commissie tot de petitiën te kennen geve dat zij haar rapport op de door hem voor eenige dagen ingeleverde rekweste gelieve op te schorten tot tijd en wijle dat hij aan de Kamer zal hebben ingezonden eenige justificatieve stukken daartoe behoorende. Deze brief is gesteld in handen van de Commissie voornoemd.

Aan de Kamer zijn aangeboden de navolgende werken: als 1.º de jaarboeken van de Akademie van Leiden, over den jare 1819; 2.º de jaarboeken van de Akademie van Luik, over de jaren 1817 en 1818, met eenen geleide-brief van den Senaat dier hoogeschole; 3.º een stukje tot titel hebbende: *Économie*, en aan de nieuwe wetgeving toegewijd. (Dit stukje is uitgegeven te Rotterdam bij *A. May van Vollenhoven*; wij zullen hetzelfde nader doen kennen).

Eindelijk is bij de Kamer ontvangen een verzoekschrift van eenige geneesheeren van Leiden, waarbij zij reclameren tegen de wet op de patenten. Verzonden naar de Commissie tot de petitiën.

De zitting wordt opgeheven en geadjourneerd tot nadere bijeenroeping.

Gravenhage, den 17 Maart 1820.

Wij vernemen met groot genoegen dat de heer *Lebrocq*, Redacteur van het *Letter- en Staatskundig Dagblad voor het Zuidelijk gedeelte van het Koninkrijk der Nederlanden*, hetwelk te Gent wordt uitgegeven, in deszelfs post als hoogleeraar aan het Koninklijk collegie binnen die stad, is hersteld geworden.

De volgende brief is ons ter plaatsing toegezonden;

Meppel, den 14 Maart.

Mijnheer en Redacteur.

Wij hebben hier met veel genoegen uit het *Nieuws- en Advertentie-blad* gezien, dat uwe aandacht zich heeft gevestigd op het gewigtig werk der *verkiezingen*, voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal, inmiddels dat wij verlangen naar het vervolg der juist aauwmerkingen welke deswege in uw blad voorkomen, kunnen wij niet nalaten ter uwer kennis te brengen hetgeen op dat stak in de provincie Drenthe, welke slechts, gelijk u bekend is, door een enkel persoon, bij de Staten-Generaal wordt vertegenwoordigd, plaats heeft. Het kan, naar ons inzien, zijne nuttigheid hebben, dat de handelwijze, in dezen gehouden, aan het publiek bekend worden gemaakt.

Deze zaak moet, in de plaats van den Graaf van *Wolkevoort Crommelin*, een ander lid voor de Tweede Kamer worden gekozen. Men gelooft hier niet, dat deze onze representant zich dapper in de partij gewerd heeft, en aldaar vooral het zijne zal hebben bijgedragen om de schoonheden aan te doen van het uitmuntend tienjarig budget, dat, niet tegenstaande alle zijne voortreffelijkheid, echter op den 24 December laatstleden, met eene aanzienlijke meerderheid van stemmen, is verworpen geworden; maar, van den anderen kant, is het niet te min waar, dat onze graaf in de openbare vergadering, waaruit wij vertegenwoordigden toch alleen onze vertegenwoordigers recht kunnen leeren kennen, niet even dapper gestreden heeft, ten zij men een gewondig voor de wet als eenen dapperen strijd wilde beschouwen. Daar het dus niet zeer waarschijnlijk is, dat dit lid der Tweede Kamer, op nieuw zal worden ingekozen, heeft er zich een andere Kandidaat opgedaan, als heer *V. H.* Deze persoon heeft, zoo men hier algemeen verzekert, niet alleen tot ongedulde, maar (het is nauwelijks te gelooven) zelfs tot schandelijke sollicitatiën, zijne toevlugt genomen. Wat er ook van zijne bekwaamheden zijn moge, welke, opzichzende aan die van den graaf van *Wolkevoort*, niet te schorten *Kemper, Dotringe* en *Wolkevoort* kunnen rekenen, misschien wel gelijk zullen mogen worden gesteld met die van onzen tegenwoordigen representant, ten minste, zal men van dezen Kandidaat niet kunnen zeggen, dat hij zijnen tijd heeft verloren, want het is reeds sedert enige maanden, dat zijne werkzaamheden eenen aanvang hebben genomen, en daar moesten nog verscheiden maanden verloop en de verkiezingen kunnen plaats hebben. Men zegt nog dat onze Kandidaat, bij eenige vorige gelegenheden, zijne pogingen heeft niet mislukken, omdat hij niet vroeg genoeg waren aangevend. Door de onderzanding geleerd, is hij nu bij tijd en vooral niet te laat, bij de hand geweest. Maar zullen de leden dezer provincie acht slaan op dergelijke *misspacte sollicitatiën*? Ziedaar, Mijnheer, hetgeen wij niet van uwe regtschapheid, hante *Verkiezingen* en zacht voor de ware belangen van den Staat verwachten. Wij vertrouwen dat u, naar bekende Kandidaten zullen omzien, dat zij er zich geeno

zullen laten opdringen, en dat hunne keuze zich zal vestigen, op een persoon, die, ook in de opene vergadering, het vertrouwen kan rechtvaardigen, hetwelk zijne medeburgers hem geschonken hebben.

Ik heb de eer, enz.

J. M. C.

Uw bestendige lezer.

In ons vorige nummer hebben wij het moedig antwoord van den zoon van den heer van der Straeten aan den regter, die hem verhoorde, medegedeeld: wij konden toen nog niet denken hetgeen wij nu met zekerheid weten; deze jongeling is den 14 dezer te Brussel mede in hechtenis genomen, en naar de nieuwe gevangenis dier stad gebragt. Zie hier den inhoud van het bevel tot zijne gevangenneming (*Manifest dat de depôt*).

EDUARD VAN DER STRAETEN, beticht van medepligtiglijk met anderen het publiek verontrust, of getracht te hebben hetzelfde te verontrusten, door middel van een gedrukt en in grooten getale verspreid geschrift: ten titel hebbende MEMORIE VAN CONSULTATIE; van wantrouwen en tweespalt onder de ingezetenen des Koninkrijks te hebben verwekt; of getracht te hebben die te verwekken, en hen te hebben aangespoord tot ongehoorzaamheid jegens de openbare Ambtenaren.

Men schrijft ons aangaande deze procederes, uit Brussel, het navolgende:

» De strenge maatregelen die in deze zaak, welke van dag tot dag ernstiger wordt, genomen worden, maken hier eenen indruk dien wij niet durven bestempelen, maar waarvan men zich een denkbeeld zal kunnen maken, als men nagaat, dat men zoo in de openbare als gesloten gezelschappen, van bijna niets anders hoort spreken; zoo dat zelf *Budget* en *Wetboeken* voor een oogenblik uit het oog zijn verloren, en met reden; want wat gaat voor de individuele vrijheid? welke stand in de maatschappij is onafhankelijker dan die van eenen Advokaat, welke heilig wordt, zoodra hij tot raad van eenen beschuldigde is geroepen, gelijk de heer *Gendebien* zoo te recht heeft aangemerkt in den brief waarvan gij een vertaling in uw blad hebt medegedeeld. Het is ons hier niet genoeg gezien, dat gij, bij die gelegenheid, een herinnerd hebt de handelwijze, welke, in de Nederlandsche beroerten van 1672, in acht is genomen ten aanzien van de negen regtsgeleerden, die een gunstig advies voor den braven, van hoog verraad beschuldigen *Cornelis de Wit*, broeder van den onsterfelijken Raadspensionaris van dien naam, uitbragten, zonden dat hun deswege ooit eenige moeilijkheid is aangedaan. De herinnering aan die oude dagen van roem en van vrijheid ontvonkt de borst van elken Nederlander, die zijn Vaderland en zijnen Vorst bemint, hetgeen men zeer wel doen kan zonder juist alle Ministers even zeer te beminnen.

» De gevolgen welke de bij ons hangende procederes reeds hebben te weeg gebragt, zijn van dien aard, dat zij waarlijk geen lust kunnen inboezemen om van het gezag een gebruik te maken dat zoo sterk wandruischt tegen de gevoelens van vele verstandige en bedaarde Neden. Men verwacht intusschen van de rechtschapenheid en wijsheid onzer regters eenen uitslag, die niet te vliken van derzelver onafhankelijkheid en betrouwbaarheid zal geven; en men verlangt hier thans meer dan ooit naar de nieuwe organisatie der regterlijke macht en de aanstelling van regters voor hun leven.

» Gij zult zeker weten dat een dagblad, hetwelk in Vlaanderen gedrukt wordt, de onbeschaamdheid heeft gehad, een naamloos antwoord op te nemen op den door den heer *Gendebien* ondertekenden brief betrekkelijk deze procederen, gij zult de platte taal en onbeduidende redenen van dat geschrift gewis met dezelfde verontwaardiging hebben gelezen als zij hier algemeen hebben verwekt. Hoe veel edeler heeft de Redacteur van het *Orakel* gehandeld, door stellig te weigeren den naamlozen brief in zijn meer gelezen wordende dagblad te plaatsen! De onzuivere bron waaruit hij is voortgevloeid, wordt ligt gezien door eik, die weet, dat de gebannen *fransche* priester, die het eerstaangehoorde dagblad schrijft, uit de fondsen van de kas van zekere Expollenten rijkelijk betaald wordt. Advijs aan de *Commissie van bevestiging!*»

Te Amsterdam bij den Boekhandelaar *Schoneveld*, wordt thans uitgegeven een al deze oogenblikken alerbelaangrijkst werk, welks titel is: *Kannen dan de*

inkomsten der Schatkist niet verzekerd worden zonder den Nederlandschen handel te bederven? Door den Schrijver van een gedeelte der Quartijdige beschouwing van den toestand des handels in de Nederlanden. Dit werkje groot 78 bladzijden in 8°, bevat nog daarenboven vier uitvoerige tabellen wegens de ontvangsten van onderscheiden middelen.

Brussel, den 14 Maart.

De burggraaf *Dubus de Gisignies*, Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, gedurende de laatste zitting, is, bij besluit van Z. M. van den 7 dezer, benoemd tot Gouverneur van de Provincie Antwerpen, in plaats van den heer *Baron Pijcke*, onlangs overleden.

— Men verzekert, dat de heer *Candido d'Almeida*, een Spanjaard, die te Brugge een Fransch dagblad schreef, en wegens eene uitdrukking in hetzelfde ten aanzien van den Koning van Spanje tot eene boete van 500 guldens werd veroordeeld, en die daarop voorz. Stad heeft verlaten, op de grenzen van Frankrijk door de fransche Policie is gevat.

— Men leest hier thans met gretigheid eene gedrukte verdediging van den Advocaat *Tarte den Jongen*, wegens het proces hem aangedaan. Wij zullen in een volgend nummer dat stuk nader doen kennen.

— De heer *d'Elhogue* is, even als de heeren van *Meenen* en *de Pauw*, provisioneel, onder borgtocht ontslagen.

ZAKEN VAN SPANJE.

Extract uit eenen Brief van Bayonne van den 6 Maart.

De laatste tijdingen, uit Spanje ontvangen, melden dat de Generaal *Freijre* zijne demissie heeft gegeven, zijne plaats is aan twee Generaal-Officieren aangeboden welke dezelve geweigerd hebben. *Don Carlos Espana*, heeft ze daarop aangenomen, hij wordt voor een der dapperste Officieren van het Spaansche leger gehouden. Het garnizoen van Madrid is met verscheidene korpsen troepen, komende van Valladolid en andere plaatsen van Oud-Kastilien, versterkt geworden. Alhoewel de Spanjaarden meer het uiterlijke rustig; maar de geestesgesteldheid is niet rustig; men verwacht daar met het grootste ongeduld den uitlag van den strijd, die in het Zuiden en het Noorden van het Koninkrijk is begonnen. Zoo men geloof mag hechten aan brieven van Sevilien, zijn de opstandelingen meester van de Cortadura, en hebben zij reeds eenige bommen in Kadix geworpen: vele inwoners verlaten die stad uit vrees van de gebeurtenissen die op handen zijn. Van eenen andere kant, maakt de opstand groote vorderingen in Gallicien, alwaar een groot aantal krijgslieden zich bij de burgers gevoegd hebben. Men voegt er bij, dat *Salamanca* zich ook voor de Constitutie heeft verklaard, en dat deze aldaar is geproclameerd. Men gelooft, dat *Mina* reeds te *Pamplona* is, ten minste is het zeker, dat de post van die stad, de koninklijke van *Navarre*, niet is aangekomen, hetgeen aan die gissing eene nieuwe kracht bijzet.

De *Statesman* deelt de volgende anecdote mede:

» Gedurende zijn verblijf te Parijs, was *Mina* natuurlijk verdacht bij den Spaanschen Ambassadeur. Ten einde tot de geringste bijzonderheden van het gedrag en de betrekkingen van dien braven generaal te kennen, en te gelijk om zijne vlugt voor te komen, vond men geen beter middel dan in zijn hotel te doen huisvesten eene jonge, beminnelijke dame van zijn land. Na verloop van eenige dagen gaf eene toevallige ontmoeting de eerste aanleiding tot eene naauwe verbintenis. Gelijk aan *Heidelmana* en aan *Othello*, beminde de schoone den soldaat, wegens de gevaren die hij had uitgegaan; en beminde de soldaat, op zijne beurt, de schoone, omdat zij hem beklaagde; van dat oogenblik af, scheidden zij niet van elkander; des morgens, des avonds, aan tafel, op de wandeling, in den Schouwburg, op het bal en zelfs na het bal, was de jonge, beminnelijke dame altijd aan de zijde van *Mina*, en verliet hem niet meer dan zijne schaduw. Men wenschte zich geluk met den goeden uitslag van den verzonnen list, en men beloofde edelmoediglijk de schoone spion, aan welke men tevens vele complimenten maakte over de naauwkenrigheid, waarmede zij den op haar genomen rol uitvoerde: dan weldra den geest vergetende, en

zich al te stipt houdende aan den letter van hare bevelen, welke inhielden *Alina* geen oogenblik uit het oog te verliezen, vergezeld de schoone hem ook in zijne vlugt.

Brieven van Kadix van den 25 Februarij spreken niet dan van de menigvuldige arrestaties welke den 17 en 24 dier maand aldaar gedaan zijn: onder de gearresteerde personen bevinden zich leden van de regering en verscheiden personen van aanzien. Talrijke patrouilles doorkruissen onophoudelijk die stad om de rust te bewaren: te acht ure moeten alle huizen gesloten zijn.

Het Provisionneel Gouvernement van de Coruña neemt zeer krachtadige en wijze maatregelen. Alle schutterijen (*Alarmas*) zijn gewapend; zoo dat Galicijen, welke Provincie omtrent anderhalf millioen inwoners bevat, op twee maal honderd duizend verdedigers kan rekenen. De Maarschalk *Ney* heeft die *alarmas* het eerst opgerigt; de Koning *Ferdinand* heeft vervolgens bevel gegeven om ze te ontwapenen; maar de Schutters hebben meest allen hunne wapens, ja zelfs hunne kononnen, behouden: zij hadden dezelfde verborgen.

Een buitengewone Courier is aan de Spaansche Ambassade te Parijs aangekomen; deze Courier is den 6 dezer van Madrid vertrokken. Men verzekert, dat de Koning van Spanje, aangezien de tegenwoordige gebeurtenissen eene *Constitutie* aan zijn volk heeft aangeboden. Een plechtig decreet kondigt aan Spanje aan, dat de Koning de Hooge Scholen, de Hooge Raden, de Koninklijke Geregtshoven enz. zal raadplegen om de grondslagen van het nieuwe maatschappelijk verbond te vestigen.

FRANKRIJK.

Parijs, den 13 Maart.

In de zitting van gisteren is, na hevige discussien, het eerste en voornaamste artikel van de wet betrekkelijk de personele vrijheid met eene meerderheid van vijftien stemmen aangenomen, zoo als het van wege het gouvernement was gesteld, met verzwaring van de verandering in hetzelfde door de Commissie van de Kamer voorgeslagen. Dit artikel is van de volgende inhoud: »Elk, die heticht wordt van complotten of aanslagen (*machinations*) tegen den persoon der Koningin, de veiligheid van den staat, en de personen van de Koninklijke familie gesmeed te hebben, zal, zonder dat men verhoort zal zijn hem voor de rechtbanken te betrekken, in hechtenis genomen en gevangen gezet mogen worden; dit kracht van een bevel, in den raad der Ministers genomen, en door ten minste drie van hen ondertekend.»

Zoo is dan nu de individuele vrijheid van elk burger in de handen der Ministers. Vijftien stemmen hebben zulk eenen gewigtigen maatregel doen aannemen, niettegenstaande alle de pogingen van den Nestor der vrijheid, den achtenswaardigen *La Fayette*, van de Gedeputeerden *Manuel*, *Benjamin Constant*, *d'Argenson*, *Demarçay*, *Foij* en zoo vele andere bekwaame redenaars, die tegen dat ontwerp alle de kracht hunner welsprekendheid hebben ontwikkeld.

In de zitting van heden zijn de discussien over de wet voortgezet, en met geene mindere hevigheid dan in die van gisteren (wij zullen de uitslag derzelve nader doen kennen).

Morgen zullen alle de schouwburgen gesloten zijn, uit hoofde van de ijkplegtigheden, welke te Saint-Denis vóór de begravens van den hertog van *Berri* zullen plaats hebben.

Allegelueck.

IETS OVER DE SCHUTTERIJEN.

Wanneer men in het algemeen de belangrijkheid van eenig onderwerp zou willen afmeten naar het getal van geschriften, die over hetzelfde opzettelijk handelen, zoo is, onder alle, de Schutterij, zeker een van de minste. Doch deze veronderstelling houdt op, wanneer men de Schutterijen dat is, het doel en oogmerk, waarvoor zij zijn ingesteld, de personen waaruit zij behoren te bestaan, naauwkeurig gadeslaat; men zal als dan, voorzeker, geene belangrijkheid aan die inrigting ontzeggen, noch aan dezelve eene plaats weigeren onder zoodanige onderwerpen, welke eene zeer rijpe overweging verdienen. Intus-

schen zijn er twee geschriften over dat onderwerp, in den loop van ruim een jaar, uitgegeven; het eerste, getiteld: *Bedenkingen over het nut en de inrigting der Schutterijen* bij de Gebr. van Cleef, het tweede heeft ten opschrift: *Vertoog over de inrigting en het nut der burgerwapening, naar aanleiding van de BEDENKINGEN over datzelfde onderwerp, nu onlangs in het licht verschenen*, te Amsterdam, bij J. C. van Kesteren. Het is hier de plaats niet in 't bijzonder over deze geschriften uit te weiden, noch derzelve verdiensten te onderzoeken: hetzij genoeg, te hebben aangemerkt dat de gevoelens der beide Schrijvers zeer verschillen; want terwijl de *Bedenkingen* enz. aan de Schutterijen een geheel ander aanzien willen geven, dan zij volstrekt kunnen hebben, en opofferingen voorstellen, die zeker nimmer dan in den dringendsten nood moeten plaats hebben, legt de Schrijver van het *Vertoog* de eenvoudigheid ten grondslag en dringt daarbij aan op den minst mogelijken last voor de ingezetenen. En, inderdaad, al ware het alleen om deze reden, verdient dit laatste stukje door een ieder gelezen en overdacht te worden. Het is er echter verre af, dat dit geschrift zou zijn, vrij te pleiten van misvattingen; ook zijn in hetzelfde enkele punten geheel onaangeroerd gebleven, punten, die evenwel opzettelijke overweging verdienen en tot welker beschouwing de Conceptwet over de Schutterijen (1) eene rechtstreeksche aanleiding geeft.

» *De aard der ingezetenen*,» zegt elders een Schrijver (2), na over de bekwaamheid van den grondlegger van Nederlands vrijheid, WILLEM I, in het Staatsbestuur eenigzins uitgeweid te hebben, »de aard der ingezetenen gedoogde dat men v. et aan »goedwilligheid overliet, en weinige dwangbepalingen »behoefde om de wetten te handhaven. Hieruit ont- »sproot orde, regelmatige gang, beknoptheid, eenvoudigheid.» Wanneer men nu dien overeenkomstig en naar de behoeften van onzen tijd handelt, den Schutterlijken dienst vereenvoudigt en niet te drukkend maakt, dan wordt de noodzakelijkheid nog niet zo spoedig ingezien, dat er eene loting zal moeten plaats hebben, om de dienstdoende Schutters aan te wijzen. Ook heeft het denkbeeld aan eene loting veel tergstotends in zich. Die loting is niet noodzakelijk, om dat niemand, bij weinige of geene dwangbepalingen, reden kan hebben, zich van den dienst te onttrekken. En zoo het al moge zijn, dat, terwijl thans, en met regt, geen onderscheid wordt gemaakt tusschen gehuwden en ongehuwden, een meer dan toereikend aantal personen zich voordoen, dan dat men hierin geene zwartigheid, daar men in dit geval kan, die de wettige redenen van vrijstelling niet zal behoeven te weigeren, een maatregel, dien de billijkheid, met betrekking vooral tot vaders van talrijke huisgezinnen, zou goedkeuren.

Als men zich den toestand kan voor den geest brengen van eenen ongelukkige, die in het gezicht van eene veilige haven schipbreuk lijdt, dan kan men zich ook een denkbeeld maken van de te leurstelling, welke hij ondervindt, die thans het einde van zijnen dienstdag verbeidende, voorgesteld ziet, denzelven met nog drie jaren te verlengen. Waar kan men op houden en staat maken, indien het Gouvernement niet getrouw blijft aan eene vroeger (1815) gestelde bepaling, dat zeven dienstjaren van primo December 1813 af te rekenen, genoegzaam zouden zijn ter bekoming van ontslag, maar nu (1820) zou besluiten dat daartoe tien jaren vereischt worden? Wie kan zich, alzoo voort redenerende, verrekend houden, dat even vóór het eindigen van die tien jaren, niet andere omstandigheden dezen tijd zullen doen verlengen? Men zal niet terugkomen op zoo velen, die sedert twaalf en meer jaren gevind, doch te leir gesteld zijn door een bevel van ontslag na zevenjarige dienst. Men zal niet behoeven hetgeen ieder reeds met eigene oogen ziet, namelijk, dat de geneigdheid tot den Schutterlijken dienst zeer verlaauwt en noodwendiglijk moet verlaauwen. Alleen dit enkele zij aangevoerd, dat zulk eene misleiding menig een zal doen uitzien naar middelen ter ontduiking, zoo hij niet door de vrees voor eene zware straf wordt terug gehouden.

De Schrijver herinnert zich te dezer gelegenheid aan eene in 1814 te A verongelak-

(1) Zie *Staats-Courant* N.º 36, 38, 39, en 41 van dit jaar.

(2) Redevoering door J. P. van Cappelle gehouden ter aanvaarding van het Hoog leeraarsambt in de Vaderlandsche geschiedenis, aan de doorluchtige school der stad Amsterdam, Amst. 1819.

de Schutterij, waarbij ook bepalingen van plaatsvervangning waren gemaakt, even als in liet aangebo- den ontwerp van wet. Men zal zich, maar ons in- zien, gelukkig mogen achten, indien deze bepalingen verworpen worden. Wanneer het remplacement, in de conceptwet voorgedragen, onverhoopt, wierd aangeno- men, dan wee uwer, lotgenooten, die, met mij, niet in zoo ruime omstandigheden bevindt van eene verbin- tenis van plaatsvervangning te darven aangaa. Thans reeds handelt menig bevelhebber zoo eigenzinnig, zoo willekeurig gestreng jegens ons, dat men onder eene geheele schare met moeite een man zoude vin- de, wien hij zich ten vriend heeft gemaakt (3); maar dan, ingedeeld en gerangschikt bij en met een aantal remplacanten, die zeker niet onder de gegoe- de ingezetenen zullen kunnen gerekend worden, zoudt gij u bedriegen, wanneer gij jegens u eene be- handeling verwacht, goeddeelijker en menschelijker dan die, welke gij thans ondervindt. O, de spau- letten op de schouders, de degen aangegord, het lijf omwringeld met den sjerp, en... wie wederstaat den hovaardigen?

Het kan zijn dat door het toelaten van remplac- ment aan enkelen verlijting zal toegebracht, en aan sommigen een gering voordeel gegeven worden, doch men kan immers met het geld van zulke ge- goede ingezetenen groeter voordeel doen. Op den voorgeslagen voet toch, zou de contributie-kas slechts eene som van f 200:— en de plaatsvervanger eene geringe jaarwedde genieten; maar als men van die ingezetenen tien jaren lang eene contributie inwor- derde van, bij voorbeeld f 50:— 's jaars, zoo zou immers de kas in plaats van met f 200:— met f 500:— gestijft worden, terwijl hieruit al verder volgt dat er een mindere aanslag voor alle contributieschuldigen zou moeten plaats hebben. En dat er gevonden worden, die zich de jaarlijkse betaling van f 50:— en meer guldens gaarne zouden laten welgevallen, deswege gedooft de ondervinding niet den minsten twijfel te voeden.

Het remplacement kan alzoo noch verkiesselijk, noch raadzaam geoordeeld worden. Het zou de broederlijke eensgezindheid wegnemen, en overvlo- dige stof en aanleiding geven tot gedwongen weersin in den Schutterlijken dienst.

Bij de menigvuldige strafbepalingen, welke in de wet een wettelijk vaandel te lichten, dat, bij dit zo- der conceptwet, eene tegeeltoeze vrijheid wordt ge- breideld, welke men ten opzichte der exercitien in sommige steden tot dus verre heeft genomen. Het was toch al te streng de wapenoefeningen te A....., tegen de bestaande wet aan, zoo dikwijls te ver- menigvuldigen, (4) dat die exercitien niet zelden tot: groot nadeel der ingezetenen zijn uitgelopen hetgeen merkelyken invloed heeft op het welzijn van den staat: want:

*Wat mag den Staat toch baten
Een Vorst, zoo vroom als woedt,
Als geeh der onderzaten
Zijn huis-ambt regt voldeet;
Als dat niet veel en gatt
Vervalt de Staat van binnen,
Gemerkt de huisgezinnen
De grond zijn van den Staat. (5)*

Ook de voorgestelde, raden van discipline schijnen nuttig te zijn, vooral met betrekking tot de spoedige afdoening der zaak van eenen beschuldigde, welke thans somtijde alledig wordt uitgerekt, en waarbij dikwijls zeer onverschillig gelet wordt op dingen die te luttel betrekken, dan dat verstandige lieden zich daarmede moesten bezig houden.

Wij sluiten met den wensch dat de vertegenwoor- digers des Volks op de hun voorgedragene wet op de Schutterij een bijzondere aandacht zullen vestigen, en daarin die wijzigingen zullen maken welke geschikt zijn om dezelve dienstbaar voor de welvaart van het gansche Koninkrijk te doen zijn.

(Medegedeeld artikel)

(1) Het helge hem niet die hier zijn eigen beeldenis mogt ontdekken, hij schame en verbeterde zich.

(2) Zie het Verdrag over de inrigting en het nut der bur- gerwapening, enz.

Wit men nog eens enkele proeven? De parades moeten te 12 uren opgemaarscheerd zijn en de arme schutters moeten drie uren vroeger reeds herinzwarten, de betwogen kamp gezins opofferen, en soms de bitterste koude verduren die hun het leven kan kosten; *expensis Maest.*

(3) J de Deckers Rijmoef. 4de deel bl. 314.

Adverteentien.

AANKONDIGING.

De Heer C. F. SCHMIDT, eenige Oprigter en Di- recteur van het *Ambulant Bureau voor inlandsche kunst- vijt van Amsterdam*, heeft de eer het geacht publiek dezer Residentie te verwittigen, dat hij op aanstaanden Maandag, op de zaal PICTURA, boven de Koorn- Beurs, zijne eigen *gezamelde ten-toon-stelling*, zal openen. Hij nodigt elk denkend man, wiens hart voor Vaderlandsche fabriekmatige kunst-gewrochten open staat, deze belangrijke verzameling wel te willen komen bezigtigen, en alzoo het zijne, tot dit in- landsch collossaal kunst-gebouw, toe te brengen, waartoe een gratis te ontbieden *veredeneerde Reis- Lijst*, hem de verlangde inlichting zal aanduiden. Terwijl den nijveren Kunstenaar alhier weopachtig, ook deze gelegenheid wordt aangeboden, om zijne vindingen aan zijnen Stad-genoot te vertoonen, waar- toe hem de beste gelegenheid zal worden ingeruimd.

ALLE AVONDEN GROOTE VERLICHTING.

Bij de Wed. J. BOLL, Boekhandelaar, op de Prin- segragt bij de Vijzelgragt, N.º 783, te Amsterdam, zijn nog eenige Exemplaren van de volgende werken te bekomen, als:

1. *CAMP ontdekkung van America* 3 deelen, met kaarten.
2. ——— Beknopte Zedeleer voor kinderen van beschaafde lieden, met platen.
3. ——— Nieuwe Reisbeschrijvingen voor de jeugd 1.º deel.
4. *Aangenaam kinderschool* met, 12 plaatjes.
5. *École Amusante des Enfants*, avec 12 lig.
6. BILDERDIJK verhandeling over de geslachten der Naamwoorden, in de Nederduitsche taal.
7. *Ontwerp van opvoeding voor Armen-kinderen*, volgens de leerwijze van BELLEN LANCASTER, naar 't fransch van M. C. VOLLENHOVEN.
8. *De Kunst der Boekdrukkery*, met platen.
9. *De Kunst der Boekdrukkery*, met platen.
10. *Practisch Biographisch woordenboek*, in het Nieuw- gelsch vertaald door M. J. W. THIERENS, be- nevens de beschrijving tot dezelve.

De Heeren *Boekhandelaren* worden verzocht, voor het einde van deze maand, op te geven, om daar- na de onlaag te regelen het getal *intekenaars*, die zij bekomen hebben, op het werk, getiteld: *BE- SCHRIJVING VAN DEN NEDERLANDSCHEN WA- TERSNOOD, in den aanvang van het jaar 1820*, met een driërlijch geplaatst DICHTSTUK van ou- zen Vaderlandschen Dichter W. H. WARNSINCK Bz., met eene kaart en platen, welke ten voordeele der ongelukkigen, door de *Verenigde Beroepsverenigingen in sommige Provinciën van ons Vaderland*, hetwelk, volgens berigt, zal worden uitgegeven bij BEUKERING en WILLEMAZ, Boekverkoopers te Amsterdam.

Het UITMUNTENDE en SCHOONE WERK van den beroemden LINNÆUS, zyne geheele NATUUR- LIJKE HISTORIE, als over het RIJK der DIEREN, VOGELN, VISSCHEN, INSECTEN, PLANTEN, MINERALEN en andere WONDEREN der NATUUR; dit uitvoerig Werk, in 37 Boekdeelen, met het Register, en 296 uitmuntend schone naar de natuur GEKLEURDE Platen, geheel kompl., van dit belang- rijk en overheerlijk Werk, hetwelk een PRONESTUK in eene BIBLIOTHEEK is, is een exempl. in 37 zeer nette halve Eng. Banden, (voor e. contant f 136:—, in plaats van f 340) te bekomen, welk gekleurd Exempl. bijkans nooit voorkomt, of gezien is; de aflevering geschiedt bij L. VAN ES, in de Kalverstraat, bij den Heiligen-Weg, n.º 98, te Amsterdam.

SCHIEDAM, den 25 Maart.

Genever, de 30 Virtels, zonder Post . . . 6 1/2
Amsterdamsche Proef . . . 8
Zonder de Belasting.